

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALARI VAZIRLIGI
NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektori
D.Xolmatov

“.....” 2023 yil

IQTISODIY TA'LIMOTLAR TARIXI
FANINNIG O'QUV DASTURI

1- kurs uchun

Bilim sohasi:	300000 - Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi:	310000 - Ijtimoiy va hulq atvorga oid fanlar
Bakalavriat ta'lim yo'nalishi:	60310100 – Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Namangan-2023

Fan/modlu' kodi ITT26		O'quv yili 2022-2023	Semestr 2	EKTS-Kreditlar 6
Fan/modul' turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4 soat
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Iqtisodiy ta'limotlar tarixi	60	120	180
2	I. FANNING MAZMUNI			
<p>Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga iqtisodiy ta'limotlar tarixi to'g'risidagi bilimlarning nazariy asoslarini, iqtisodiy rivojlanishning asosiy tushunchalarini, iqtisodiy qonunlar va tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini xosil qilishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi – Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalalar, iqtisodiy xodisa va jarayonlarga uslubiy yondoshuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.</p> <p>Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. Talaba:</p> <p>Iqtisodiy ta'limotlar tarixi tushunchasi va asoslari, iqtisodiy ta'limotlar manbalari, tamoyillarni va omillari, iqtisodiy g'oyalar va ijtimoiy kontseptsiyalari haqida tasavvurga ega bo'lishi:</p> <p>Iqtisodiy taraqqiyotga olib kelgan g'oyalar va iqtisodiy siyosatning mazmunini; iqtisodiy rivojlanishning yuksalish va sustlashuv sabablarini bilishi va ulardan foydalana olishi:</p> <p>Talaba iqtisodiy ta'limotlarni oddiydan murakkabga tomon rivojlanish jarayonlarni tahlil qilish usullarini qo'llash, iqtisodiy muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</p> <p style="text-align: center;">1-Modul. Qadimgi dunyo, feodal jamiyati va ilk kapitalizmning iqtisodiy ta'limotlari</p> <p style="text-align: center;">1-mavzu. «Iqtisodiy ta'limotlar tarixi» faninsh predmeti va o'rganish usuli</p> <p>Iqtisodiy fikr, g'oya, qarash, ta'limotlarning paydo bo'lishi va rivojlanishining tarixiy jarayoni. Ilmiy davrlash tamoyillari, boshqa ijtimoiy-gumanitar fanlar (falsafa, iqtisodiyot nazariyasi, halq xo'jaligi tarixi, Ekonomiks) bilan chambarchas bog'liqligi. Iqtisodiy fan tarixida maktablar va yo'nalishlar tushunchasi. Yangicha ijobiy fikrlash, umumiy iqtisodiy madaniyatni shakllantirish, fan muammolari, dogmatik va</p>				

zamonakashlik asosida yondashishning oldini olish, iqtisodiy g'oyalarni chuqur o'zlashtirishda va talabalarni tarbiyalashda fanning ahamiyati.

2-mavzu. Qadimgi dunyo iqtisodiy g'oyalari

Qadimgi Shaq davlatlari iqtisodiy taraqqiyotining muammolari, xususiyatlari. Qadimgi Bobil davlatining g'oyalari. Qadimgi Misrdagi iqtisodiy g'oyalar. Xammurapi qonunlari. Qadimgi Xindistondagi iqtisodiy g'oyalar. Manu qonunlari «Artxashastra» traktati. Qadimgi Xitoydagi iqtisodiy fikrlar. Konfutsiychilar va legistlarning ta'limoti. Guanь-tszhi traktatlari. Ilk sotsial utopiyalar. Zardushtiylik (Avesto)dagi iqtisodiy g'oyalar. Qadimgi Gretsiya ilk quldorlik jamiyatidagi iqtisodiy qarashlar. Grek polisi (shaxri) iqtisodiy g'oyalarining rivoji (miloddan avvalgi V asr). Ksenofont. Platonning iqtisodiy loyixalari. Aristotelning iqtisodiy qarashlari. Iqtisodiy jarayonlarni nazariy jihatdan tushuntirish yo'lidagi ilk urinishlar. Qadimgi Rimdagi iqtisodiy kontsetsiyalar. Katon, Varron, Kolumellaning agronomik asarlarida Rim latifundiyalari muammolari. Aka- uka Grakslar agrar isloxotining iqtisodiy asoslari. Kolonat ilg'orligining tan olinishi

3-mavzu. Feodal jamiyati va uning yemirilishi davridagi iqtisodiy ta'limotlar

Yangi davr xususiyatlari. Quldorlik jamiyatining yemirilishi davrida arab davlatlaridagi iqtisodiy g'oyalar. Islomdagi iqtisodiy qarashlar. Ibn Xaldunning «Kitob-ul-ibar» asaridagi iqtisodiy g'oyalar. Bozor munosabatlari to'g'risidagi fikrlar. G'arbiy Yevropadagi iqtisodiy g'oyalarning asosiy mohiyati. Krepostnoylik xususiyati, natural va tovar ishlab ishlab chiqarish xo'jalik to'g'risidagi g'oyalar. Foma Akvinskiy qarashlari. «Adolatli baho» masalasi. Foiz va rentaga munosabat. Qadimgi Rus davlatidagi iqtisodiy g'oyalar. Yermolay-Erazm qarashlari, Boylik asosi, sudxo'rlikka munosabat. «Domostroy» asarida bozorga, xo'jalik yuritish, boshqarish, savdoga munosabat. O'rta asr utopiyalari. Tomas Mor («Utopiya»), Tommazo Kampanella («Oftob shaxri») asarlaridagi xayoliy sotsialistik g'oyalar. Ularning ijobiy tomoni va xatolari.

4-mavzu. O'rta Osiyodagi temuriylar davrigacha bo'lgan iqtisodiy g'oyalar

Marg'ironiyning «Hidoya» asari, undagi iqtisodiy fikrlar, iqtisodiy qonunchilik, zakot, Forobiy asarlarida «ehtiyoj», mehnat, mehnat taqsimoti, inson omili masalalarining yoritilishi. Beruniyning asarlarida kishilik ehtiyojlarining paydo bo'lishi va uni qondirish asoslari, mehnat va xunarga munosabatlari. Ibn Sino asarlarida ehtiyoj, mehnat taqsimoti, mehnat qurollari ahamiyati. Fozil davlat to'g'risidagi g'oya. Insonlarning ma'naviyati va iqtisodiyot o'rtasidagi munosabat. Savobli ish. Nizomulmulknning «Siyosatnoma» asaridagi iqtisodiy fikrlar. Xazina (byudjet), uni to'ldirish, asrash xisob-kitob masalalari. Yusuf Xos Xojibning «Qutadg'u bilig» asari, unda raiyatning xukmdorga talablari: mulk daxlsizligi, pulning qadr-qiymati, savdo yo'llarining bexatarligi to'g'risidagi fikrlar. Merkantilizm va fiziokratizm g'oyalari. Yusuf Xos Xojib va Rabg'uziy g'oyalarining hozirgi davrdagi ahamiyati

5-mavzu. Amir Temur va temuriylar davridagi iqtisodiy g'oyalar va iqtisodiy

siyosat

XIV asr oxiridagi ijtimoiy-iqtisodiy axvol. Amir Temurning iqtisodiy siyosati. «Temur tuzuklari», undagi iqtisodiy g'oyalar. Rivojlanish omillari: tinchlik-soyishtalik; me'yoridagi soliqlar; davlat roli.

Ulug'bekning iqtisodiy g'oyalari va iqtisodiy siyosat. Moliya-pul isloxotining ahamiyati. Oltin va kumush tangalar o'rniga mis pullarining zarb qilinishi. «Fulusiya pullari». Alisher Navoiyning «Maxbub ul-qulub» va boshqa asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar. Dehqon, xunarmand mehnatining ulug'lanishi. Savdo, savdogar va tovlamachilarga munosabat. Olib-sotarlarining ijobiy va salbiy xizmatlari. Iqtisodiyot va davlat, xukmdorning roli. Bobur va uning vorislari olib borgan ijtimoiy-iqtisodiy isloxotlarning mohiyati. Boburning «Boburnoma», «Mubayyin» va boshqa asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar. Xumoyun va Akbarshox davridagi ijtimoiy- iqtisodiy fikrlar va siyosat, yangi yil xisobi, yagona uzunlik va og'irlik o'lchovlarining kiritilishi. Temur va temuriylar davridagi iqtisodiy siyosatning hozirgi davr uchun ahamiyati.

6-mavzu. Merkantilizm iqtisodiy ta'limotining mohiyati va ahamiyati

Merkantilizm tushunchasi, uning mazmuni. Merkantilizm g'oyasi vujudga kelishining iqtisodiy va ijtimoiy shart-sharoitlari. Boylikning asosi - muomala sohasi. Ilk merkantilizm monetar tizimi. Tomas Mann (Angliya), Kolbertizm, Monkret'en (Frantsiya). Merkantilizm va proteksionizm siyosatining ayrim mamlakatlardagi ko'rinishi: Italiya merkantilizmi, Angliya-proteksionizmi. Frantsiya-kol'bertizmi, Germaniya-kameralistikasi. Pul topishning J.Lou (piramida) usuli. Merkantilizmning tarixiy taqdiri.

2-modul. Klassik maktabning iqtisodiy ta'limotlari

7-mavzu. Angliya va Frantsiyada klassik (mumtoz) maktabning shakllanishi

Klassik (mumtoz) iqtisodiy maktab vujudga kelishining tarixiy shart- sharoitlari va umumiy xarakteristikasi. Angliyadagi shart-sharoit. Boylikning asosi - ishlab chiqarish sohasi, mehnat va yer, tabiat. Vil'yam Petti asarlari, uning merkantilizmga munosabati. Petti uslubi (metodi) xususiyatlari qiymatning talqini. Iste'mol va almashuv qiymatiga munosabat, muomaladagi pul miqdorini aniqlash. Ish xaqi, yer rentasi, yer bahosi va foiz tahlili. P'er Buagil'berning qiymat talqini, iste'mol va ayirboshlash qiymati, pulga munosabat.

Fiziokratizm iqtisodiy ta'limotining vujudga kelishi. Uning umumiy xarakteristikasi. Fransua Kene asarida merkantilizmni tanqid. Fiziokratlarning iqtisodiy dasturi. «Tabiiy tartib» kontseptsiyasi. «Sof maxsulot» nazariyasi. «Unumli va unumsiz mehnat» talqini. Kapital, sinflar, oddiy takror ishlab chiqarish xaqidagi g'oyalar. Kenening bosh asari «Iqtisodiy jadval»da ijtimoiy takror ishlab chiqarish jarayonining tahlil etilishi va uning ahamiyati. A. Tyurgo asarlarida fiziokratik tizimni rivojlantirilishi. Uning qiymat, kapital, ish xaqi va sinflar to'g'risidagi g'oyalarning ahamiyati. Fiziokratizm iqtisodiy

ta'limotining ahamiyati va tarixiy taqdiri.

8- mavzu. Klassik iqtisodiy maktabningtuda shakllanishi. Adam Smit va David Rikardo iqtisodiy ta'limotlari

A.Smit asarlarida klassik maktab g'oyalarining yanada rivojlantirilishi. A.Smit manufaktura davrining iqtisodchisi sifatida. A.Smit «Xalqlar boyligining tabiati va sabablari to'g'risidagi tadqiqot» nomli asari, feodalizmga munosabat. Merkantilizm tanqidi va fritrederlik (erkin savdo)ning asoslab berilishi. A.Smit va fiziokratlar. A.Smit uslubi. Uning mehnat taqsimoti, ayirboshlash va pul haqidagi ta'limotlari. A.Smitning qiymatning mehnat nazariyasini rivojlantirishga qo'shgan xissasi. Qiymatni talqin qilishdagi ziddiyatlar. Daromadlar nazariyasi, ish xaqi, foyda, yer rentasining turli xil talqinlari. Foydaning ishchilar mehnatidan chegaralanganligi haqidagi ta'limot. Ijtimoiy kapitalni takror ishlab chiqarish jarayonini tahlil qilishdagi ziddiyatlar (Smit dogmasi). Unumli va unumsiz mehnat talqini. Ilg'or iqtisodiy dasturning asoslab berilishi. A.Smit va hozirgi zamon. Bozor iqtisodiyoti to'g'risidagi ta'limotlar. D.Rikardo-sanoatning fabrika davri mafkurachisi. Uning «Siyosiy iqtisod va soliq solishning boshlanishi» asaridagi asosiy iqtisodiy g'oyalar. Rikardoning Smit g'oyalariga mutanosibli va farqlari. Qiymatning yangicha talqini, sinflar daromadi o'rtasidagi qarama-qarshilik, erkin savdo- fritrederlik, jahon mehnat taqsimotining ilgari surilishi, ixtisoslashuv, nisbiy afzallik nazariyasi. A.Smit va D.Rikardo g'oyalarining boshqa olimlar tomonidan rivojlantirilishi.

3-modul. Klassik maktabga alternativ ta'limotlar

9-mavzu. Klassik iqtisodiy maktabga muqobil g'oyalarning mohiyati

Muqobil iqtisodiy g'oyalar paydo bo'lishining tarixiy shart-sharoitlari va xarakteristikasi. Mal'tusning «Nufus nazariyasi», qiymat nazariyasi va foyda masalalarining klassik maktabga xos ziddiyatlaridan foydalanish. T.Mal'tusning realizatsiya nazariyasi. J.Mill' (otasi) D. Mak-Kullox va boshqalarning asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar. J.S.Mill'(ugli)ning tadqiqot predmeti va ijtimoiy isloxot dasturi. F.Bastia(Frantsiya), G.Keri (AQSH)ning kontseptsiyalari. Xizmat ko'rsatish nazariyasi. N.Seniorning «tiyilish» va «sunggu soat» nazariyalari. J.B.Sey. Uning metodologiyasi, qiymatning tahlili, ishlab chiqarishning uch omili (kapital, yer, mehnat) va kapitapning qiymati unumdorligi haqidagi g'oyalar. «Sey qonuni», umumiy ortiqcha ishlab chiqarish extimolining rad etilishi. Mayda tovar ishlab chiqaruvchilar g'oyalarining mohiyati. XVIII asr oxiri XIX asr boshlaridagi ijtimoiy-iqtisodiy ahvol, mayda ishlab chiqarish imkoniyatlari, yollanma mehnat kengayishi nazariyalarning rivojlanishi. Sismondi, Prudon va Rodbertus qarashlaridagi umumiylik, xususiylik. Sismondining iqtisodiy qarashlari. Sismondi (1773-1842) mayda ishlab chiqarishga munosabat; mehnat, qiymat va pul, ijtimoiy fanning ikki qismi: oliy siyosat va siyosiy iqtisod. Sismondi uslubiyati. kapitalizmga munosabat, milliy daromad va kapital muammosi, uchinchi shaxslar nazariyasi. Prudon va Rodbertusning iqtisodiy g'oyalari. Prudon (1809-1865) kapitalizmni islox qilish kontseptsiyasi, qiymatning abadiy g'oyasi, belgilangan qiymat. Rodbertus (1805-1875)- qo'shimcha qiymat va taqsimot nazariyalari. Iqtisodiyotda matematik

uslublar A.O.Kurno. «Talab qonuni», talabning elastikligi. I.G.Fon Tyunen. Iqtisodiy model. Optimallashtirish. Ekonometrikaga asos solinishi. Dastlabki marjinalistik g'oyalar (chegaraviy miqdorlar).

10-mavzu. Bozor iqtisodiyotiga muxolif - sotsialistik yo'nalish mohiyati va uning tarixiy tadbiri

XIX asr boshlarida xayoliy sotsializm vujudga kelishining shart-sharoitlari va uning umumiy xarakteristikasi. Sen-Simon. Uning tarixiy kontsepsiyasi. Burjua jamiyatining tanqidi. Yangi industrial tizim loyixasi. Sen-Simonizm evolyutsiyasi. SH.Fur'ening tarixiy rivojlanish kontsepsiyasi. Fur'ne kapitalizm tanqidchisi sifatida. Bulajak uyushma haqidagi ta'limot. R.Ouen. Uning amaliy faoliyati, kapitalizm tanqidi. Jamiyatni sotsialistik o'zgartirish rejalari. «Mehnat pullari» va «adolatli ayirboshlash» loyixasi. Marksizm vujudga kelishining tarixiy shart-sharoitlari, mulk shakllarining tadqiqoti. K.Marksning «Kapital» asari, undagi asosiy g'oyalar. «Qo'shimcha qiymat nazariyasi». Xususiy mulkka munosabat. F.Engel'sning «Anti-Dyuring», «Oila, xususiy mulk va davlatning kelib chikishi» va boshqa asarlarida sotsialistik jamiyat iqtisodiy asoslari ta'limotining rivoji. I.Leninning «Rossiyada kapitalizmning taraqqiyoti», «Imperializm kapitalizmning yuqori bosqichi» va boshqa asarlardagi iqtisodiy g'oyalar. «Xarbiy kommunizm» iqtisodiy siyosatiga berilgan baho. Yangi iqtisodiy siyosat. «Oziq-ovqat solig'i to'g'risida». «Kooperatsiya to'g'risida»gi asarlari. Marks, Engels.Lenin iqtisodiy g'oyalarining tarixiy taqdiri va davr sinovidan o'tmaganligi.

4-modul. XIX asr oxiri - XX asrlardagi iqtisodiy ta'limotlar.

11-mavzu. Marjinalizm ta'limoti va neoklassik iqtisodiy maktablar

Iqtisodiy ta'limotlarda neoklassik yo'nalishning shakllanishi. Marjinalizmning umumiy ta'rifi. Rivojlanish bosqichlari. Avstriya maktabi. K.Menger, Ye.Bem-Baverk, F.Vizer siyosiy iqtisod predmet va metodlarining sub'ektiv-psixologik nuqtai-nazardan talqin qilinishi. «Sub'ektiv» va «ob'ektiv» boyliklar nazariyasi, present va foyda manbaining psixologik nuqtai nazardan tushuntirib berilishi. Eng yuqori naf nazariyasining inglizcha varianti. U.Jevons, L.Val'ras. Kembrij maktabi yoki yangi klassik (neoklassik) yo'nalish. A.Marshallning narxlar va daromadlar nazariyasi, neoklassik mikroiqtisodiyotning asosi, qisqa va uzoq davrlar, narxlar va ularni shakplantirish omillari to'g'risidagi ta'limot. «Elastiklik koeffitsienti uslubi».

J.B.Klarkning iqtisodiy ta'limoti. Uning «Boylik falsafasi» va «Boylik taqsimoti» asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar. «Ishlab chiqarish omillarining eng yuqori unumdorligi to'g'risidagi qonuni» Iqtisodiy jarayonlarda vaqt ahamiyatini xisobga olish. J.B.Klarkning iqtisodiy qarashlari. «Statika» va «dinamika»ning uslubiy kontsepsiyasi. Ishlab chiqarish omillari eng yuqori unumdorligi nazariyasi.

Lozanna maktabi. Eng yuqori naf va eng yuqori unumdorlik nazariyasining matematik jihatdan tahlili. L.Val'rasning umumiy iqtisodiy muvozanat modeli.

Ekonometrika. V.Paretoning umumiy iqtisodiy muvozanat kontseptsiyasi.

12- mavzu. Institutsionalizm yo'nalishi mohiyati va ahamiyati

Institutsionalizmning asosiy xususiyatlari, evolyutsiyasi. Iqtisodiy kategoriyalarning inkor etilishi. T.Veblen g'oyalari. «Bekorchi sinflar nazariyasi» asaridagi iqtisodiy g'oyalar. J.R. Kommons qarashlari. U.K.Mitchell g'oyalari. Kon'yunktur-statistik instituttsionalizm oqimi. Iqtisodiyotda prognoz masalalari tsiklik davriy o'zgarishlar nazariyalarining paydo bo'lishi. Ijtimoiy-instituttsional yo'nalish. J.K.Gel'breytning iqtisodiy qarashlari. Nomukammal bozor ta'limotlari. Chamberlen monopolistik raqobat to'g'risida. J.Robinsonning nomukammal raqobat nazariyasi Samaradorlik va adolat dilemmasi. Monetarizm va neoliberalizm evolyutsiyasi Fridmenning monetar maktabi. Xayek va Mizesning sotsialistik iqtisodga munosabati. V.Rebkening ordoliberalizmi

13-mavzu. Jon Meynard Keynes ta'limoti va neokeynschilik

Buyuk depressiya, iqtisodiy inqirozlar. J.M.Keyns. «Bandlik, foiz va pulning umumiy nazariyasi» (1936) asaridagi iqtisodiy g'oyalar. Bandlik, iste'mol va jamgarishning iqtisodiyot uchun ahamiyati. Bozor iqtisodiyotining kamchiliklari: ishsizlik va inflyatsiya. Iqtisodiyotni boshqarishda davlat aralashuvining zarurligi. Aralash iqtisodiyot, makroiqtisodiy yondashuv. Pul, investitsiya, likvidlik, kapitalning eng yuqori samaradorligi, foiz stavkasi, mul'tiplikator effekti. Keynschilik va neokeynschilik. E.Xansen, S.Xarris, J. M. Klark asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar. Frantsiyadagi keynschilik Stagnatsiya nazariyasi, dirijizm. Akselerator tushunchasi. Imperativ va indikativ rejalashtirish. Postkeynschilik. Iqtisodiy o'sish nazariyalari. Keynes g'oyalarining hozirgi davrdagi ahamiyati.

14-mavzu. Neoliberalizm g'oyalarining mohiyati va ahamiyati. Nomukammal raqobat bozori nazariyalari

Neoliberalizm g'oyalarining J. M. Keynes ta'limotidan farqi, umumiylik va xususiylik. "Tungi qorovul" va "sport xakami" tushunchalari. Frayburg, Chikago, London maktablari, "Lippman kollokviumi" g'oyalari. Neoliberalizm g'oyalarining GFRda qo'llanilishi. Adenauer - Erxard rejalari. "Ordoliberalizm". Ijtimoiy bozor xo'jaligi kontseptsiyasi. Chikago monetarizm maktabi. Milton Fridmen g'oyalari. Fillips egri chizigi (ish xaqi va ishsizlik o'rtasidagi bog'lanish). "Ishsizlikning tabiiy normasi". Mizes. Xayeklarning iqtisodiy g'oyalari ahamiyati. Monopoliyalarning shakllanishi, bozor munosabatlarining evolyutsiyasi. Mukammal bo'lmagan raqobatning xususiyatlari. Erkin bozorning mukammal bo'lmagan raqobat bilan bog'liqligi. Monopoliyalar o'rtasidagi raqobat xususiyatlari. "Maxsulot differentsiatsiyasi" tushunchasining mohiyati. Tovarlar sifati va reklama ahamiyati. E. Chamberlin ("Monopolistik raqobat nazariyasi") g'oyalari. Baholanmaydigan omillar tushunchasi (savdo joyi, aloxida savdo uslubi, insoniy omillar va boshqalar). J. Robinson ("Nomukammal raqobatning iqtisodiy nazariyasi") g'oyalari, monopoliyaga salbiy munosabat. Monopsoniya (xaridor monopoliyasi) tushunchasi.

Samadorlik va adolat muammosi. Davlatning iqtisodiyotga aralashuvi masalasi.

15-mavzu. Hozirgi zamon iqtisodiy ta'limotlari evolyutsiyasi

Ishsizlik, inflyatsiya, inqiroz muammolari. P.Samuel'son, "Ekonomiks" asari, "neoklassik sintez" kontseptsiyasining mohiyati. Keynschilik, iqtisodiy taklif nazariyasi va monetarizm g'oyalari (qorishmasi). Institutsionalizm g'oyalariga e'tiborning kuchayishi. Samuel'son asarida iqtisodiy tafakkur tarixiga oid masalalarning tahlili. Iqtisodiy o'sish va adolat muammolariga munosabat. Iqtisodiy taraqqiyotning "to'rt g'ildiragi" (insoniy resurslar, tabiiy resurslar, kapital va texnologiyalar).

16-mavzu. Iqtisodiyot bo'yicha Nobel mukofoti laureatlarining g'oyalari

Nobel mukofoti, iqtisodiyot bo'yicha mukofotning ta'sis etilish xususiyatlari. Laureatlarning ilmiy ishlariga tavsif. Iqtisodiy modellar bo'yicha mukofotlanganlar (Leont'ev, Kleyn, Frish, Tinbergen va boshqalar). resurslarni optimal joylashtirish (Kantarovich, Kupmans, Alle, Gurvits va boshqalar), monetarizm va pul siyosati masalalari (Fridman, Myurdal, Mandell, Merton, Xayek), iqtisodiy muvozanat masalalari (Xiks, Debre, Errou va boshqalar), iqtisodiy o'sish muammolari (Solou, Kuznets), xalqaro bozor va savdo masalalari (Olin, Krugman), assimetrik axborotning iqtisodiyotdagi roli (Vikri, Mirrlis, Akerlof, Stiglits va boshqalar). Menejment, boshqarish va qaror qabul qilish, bashorat, prognoz muammolariga oid ishlar. Moliya bozori, qimmatli qog'ozlar bo'yicha tadqiqotlar. Rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyoti, kambag'allikni yengish, iqtisodiy tarix va iqtisodiy tafakkur masalalariga oid ishlar. Iqtisodiyotda o'yinlar va extimollar nazariyasi, mikro va makroiqtisodiyotga oid tadqiqotlar. Ratsional kutilmalar nazariyasi. Nobel mukofoti laureatlari ilmiy ishlarining ahamiyati

17-mavzu. Jahon xo'jaligi to'g'risidagi iqtisodiy g'oyalar

Xalqaro mehnat taqsimoti. Jahon xo'jaligidagi integratsiya va ixtisoslashuv. Jahon xo'jaligi to'g'risidagi iqtisodiy nazariyaning asosiy xususiyatlari. A.Smitning «mutloq afzallik nazariyasi». Tashki savdoda xarajatlarning roli. D.Rikardonning «nisbiy afzallik nazariyasi». Mehnat taqsimoti va mehnat unumdorligining o'rnini. Solishtirma xarajat ustuvorligi. Ishlab chiqarish omillari nazariyasi. E.Xeksher-B. Olin nazariyalari.«Tovarning xayot tsikli» nazariyalari. J.Xiksning ilmiy-texnik progress bilan bog'liq iqtisodiy fikrlari. Jahonshumul iqtisodiy muammolar. Rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyoti to'g'risidagi g'oyalar. BMTning insoniy rivojlanish kontseptsiyasi, ming yillik deqparatsiasi. Xalqaro iqtisodiy tashkilotlar.

5-modul. O'tish davri iqtisodiy nazariyalari.

18-mavzu. O'tish davrining mohiyati va ahamiyati

O'tish davrining mohiyati, uning ob'ektiv zarurati ("sotsialistik" deb atalgan davlatlarning bozor munosabatlariga o'tishi). O'tish davrining asosiy xususiyatlari va

qonuniyatlari. Iqtisodiy taraqqiyotning bosqichlari, bir tarixiy bosqichdan boshqasiga o'tish- siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy o'zgarishlar Rivojlanish bosqichlarining shakllari (an'anaviy, bozor, kelajak iqtisodiyoti). Iqtisodiy tizimlarning rivoji. Ma'muriy - buyruqbozlik tizimidan bozor munosabatlarga o'tish xususiyatlari. Muqobil (al'ternativ) g'oyalarning mavjudligi. Eski tizim va yangi tizim elementlarining bir vaqtda yashay olish tamoyillari. "Shok terapiyasi" (revolyutsion) va evolyutsion yo'l tafsifi. Aralash iqtisodiyotning mazmuni. O'tish davrida qarama-qarshiliklarning kuchayishi, uning progressiv xarakteri. O'tish davrining tarixiyliigi, shu davrdagi dastlabki iqtisodiy xolatning ahamiyati. Sharq va Garb xususiyatlari. Sharoitning yetukligi masalasi. O'tish davri qonuniyatlarining turlicha namoyon bo'lish sabablari. Yetakchi mamlakatlardagi ijobiy tajriba ahamiyati. O'tish davrining davomiyligi, klassik davlatlar (Angliya, Frantsiya, AQSH va boshqalar) tajribasi, hozirgi davrdagi o'tish xususiyatlari (Yaponiya, Koreya Respublikasi, Singapur va boshqalar). Postsovet davlatlarining bozor munosabatlariga o'tish xususiyatlari, start sharoitlarining turli-tumanligi. Bozorga bosqichma-bosqich o'tishning asosiy belgilari. Xar bir bosqichning davomiyligi masalasi. Janubiy-Sharqiy Osiyo davlatlarining bozor munosabatlariga o'tish tajribasi.

19-mavzu. O'zbekiston Respublikasidagi ma'muriy-buyruqbozlik tizimidan bozor munosabatlariga o'tish davri kontseptsiyasi

Ma'muriy-buyruqbozlik iqtisodiyotining mohiyati, oqibatlarini. Bozor iqtisodiyoti munosabatlariga o'tishning ob'ektiv zaruriyati. O'zbekiston Respublikasida bozor munosabatlariga o'tishning xususiyatlari. O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti I. A. Karimov asarlarida bozor munosabatlariga o'tish tamoyillarining ishlab chiqilishi. Bozor iqtisodiyotiga o'tishga evolyutsion yo'l tutilishi sabablari. Bozor iqtisodiyotini shakllantirishning bosqichlari va xususiyatlari. Iqtisodiy isloxlarning milliy modeli va yangi asr strategiyasi. Erishilgan muvaffaqiyatlar, muammo va yechimlar. Xarakterlar strategiyasida O'zbekiston iqtisodiyotini yanada erkinlashtirish va modernizatsiyalash vazifalari.

II.2. Ma'ruza mavzularini taqsimlanishi

№	mavzular	Soati
1-Modul. Qadimgi dunyo, feodal jamiyati va ilk kapitalizmning iqtisodiy ta'limotlari		
1	1-mavzu. «Iqtisodiy ta'limotlar tarixi» faninsh predmeti va o'rganish usuli	2
2	2-mavzu. Qadimgi dunyo iqtisodiy g'oyalari	2
3	3-mavzu. Feodal jamiyati va uning yemirilishi davridagi iqtisodiy ta'limotlar	2
4	4-mavzu. O'rta Osiyodagi temuriylar davrigacha bo'lgan iqtisodiy g'oyalar	1
5	5-mavzu. Amir Temur va temuriylar davridagi iqtisodiy g'oyalar va iqtisodiy siyosat	1

6	6-mavzu. Merkantilizm iqtisodiy ta'limotining mohiyati va ahamiyati	2
2-modul. Klassik maktabning iqtisodiy ta'limotlari		
7	7-mavzu. Angliya va Frantsiyada klassik (mumtoz) maktabning shakllanishi	2
8	8- mavzu. Klassik iqtisodiy maktabningtuda shakllanishi. Adam Smit va David Rikardo iqtisodiy ta'limotlari	2
3-modul. Klassik maktabga alternativ ta'limotlar		
9	9-mavzu. Klassik iqtisodiy maktabga muqobil g'oyalarning mohiyati	2
10	10-mavzu. Bozor iqtisodiyotiga muxolif - sotsialistik yo'nalish mohiyati va uning tarixiy tadbiri	2
4-modul. XIX asr oxiri - XX asrlardagi iqtisodiy ta'limotlar.		
11	11-mavzu. Marjinalizm ta'limoti va neoklassik iqtisodiy maktablar	1
12	12- mavzu. Institutsionalizm yo'nalishi mohiyati va ahamiyati	1
13	13-mavzu. Jon Meynard Keyns ta'limoti va neokeynschilik	2
14	14-mavzu. Neoliberalizm g'oyalarining mohiyati va ahamiyati. Nomukammal raqobat bozori nazariyalari	2
15	15-mavzu. Hozirgi zamon iqtisodiy ta'limotlari evolyutsiyasi	2
16	16-mavzu. Iqtisodiyot bo'yicha Nobel mukofoti laureatlarining g'oyalari	1
17	17-mavzu. Jahon xo'jaligi to'g'risidagi iqtisodiy g'oyalar	1
5-modul. O'tish davri iqtisodiy nazariyalari.		
18	18-mavzu. O'tish davrining mohiyati va ahamiyati	1
19	19-mavzu. O'zbekiston Respublikasidagi ma'muriy-buyruqbozlik tizimidan bozor munosabatlariga o'tish davri kontseptsiyasi	1
		30 soat
III. Amaliy mashg'ulotlar		
1-mavzu. «Iqtisodiy ta'limotlar tarixi» faninish predmeti va o'rganish usuli		
<p>Iqtisodiy fikr, g'oya, qarash, ta'limotlarning paydo bo'lishi va rivojlanishining tarixiy jarayoni. Ilmiy davrlash tamoyillari, boshqa ijtimoiy-gumanitar fanlar (falsafa, iqtisodiyot nazariyasi, halq xo'jaligi tarixi, Ekonomiks) bilan chambarchas bog'liqligi. Iqtisodiy fan tarixida maktablar va yo'nalishlar tushunchasi. Yangicha ijobiy fikrlash, umumiy iqtisodiy madaniyatni shakllantirish, fan muammolari, dogmatik va zamonakashlik asosida yondashishning oldini olish, iqtisodiy g'oyalarni chuqur o'zlashtirishda va talabalarni tarbiyalashda fanning ahamiyati.</p>		
2-mavzu. Qadimgi dunyo iqtisodiy g'oyalari		
<p>Qadimgi Shaq davlatlari iqtisodiy taraqqiyotining muammolari, xususiyatlari. Qadimgi Bobil davlatining g'oyalari. Qadimgi Misrdagi iqtisodiy g'oyalar. Xammurapi qonunlari. Qadimgi Xindistondagi iqtisodiy g'oyalar. Manu qonunlari «Artxashastra»</p>		

traktati. Qadimgi Xitoydagi iqtisodiy fikrlar. Konfutsiychilar va legistlarning ta'limoti. Guanь-tsi traktatlari. Ilk sotsial utopiyalar. Zardushtiylik (Avesto)dagi iqtisodiy g'oyalar. Qadimgi Gretsiya ilk quldorlik jamiyatidagi iqtisodiy qarashlar. Grek polisi (shaxri) iqtisodiy g'oyalarining rivoji (miloddan avvalgi V asr). Ksenofont. Platonning iqtisodiy loyixalari. Aristotelning iqtisodiy qarashlari. Iqtisodiy jarayonlarni nazariy jihatdan tushuntirish yo'lidagi ilk urinishlar. Qadimgi Rimdagi iqtisodiy kontsetsiyalar. Katon, Varron, Kolumellaning agronomik asarlarida Rim latifundiyalari muammolari. Aka- uka Grakslar agrar isloxotining iqtisodiy asoslari. Kolonat ilg'orligining tan olinishi

3-mavzu. Feodal jamiyati va uning yemirilishi davridagi iqtisodiy ta'limotlar

Yangi davr xususiyatlari. Quldorlik jamiyatining yemirilishi davrida arab davlatlaridagi iqtisodiy g'oyalar. Islomdagi iqtisodiy qarashlar. Ibn Xaldunning "Kitob-ul-ibar" asaridagi iqtisodiy g'oyalar. Bozor munosabatlari to'g'risidagi fikrlar. G'arbiy Yevropadagi iqtisodiy g'oyalarning asosiy mohiyati. Krepostnoylik xususiyati, natural va tovar ishlab chiqarish xo'jalik to'g'risidagi g'oyalar. Foma Akvinskiy qarashlari. "Adolatli baho" masalasi. Foiz va rentaga munosabat. Qadimgi Rus davlatidagi iqtisodiy g'oyalar. Yermolay-Erazm qarashlari, Boylik asosi, sudxo'rlikka munosabat. "Domostroy" asarida bozorga, xo'jalik yuritish, boshqarish, savdoga munosabat. O'rta asr utopiyalari. Tomas Mor ("Utopiya"), Tommazo Kampanella ("Oftob shaxri") asarlaridagi xayoliy sotsialistik g'oyalar. Ularning ijobiy tomoni va xatolari.

4-mavzu. O'rta Osiyodagi temuriylar davrigacha bo'lgan iqtisodiy g'oyalar

Marg'inoniyning «Hidoya» asari, undagi iqtisodiy fikrlar, iqtisodiy qonunchilik, zakot, Forobiy asarlarida "ehtiyoj", mehnat, mehnat taqsimoti, inson omili masalalarining yoritilishi. Beruniyning asarlarida kishilik ehtiyojlarining paydo bo'lishi va uni qondirish asoslari, mehnat va xunarga munosabatlari. Ibn Sino asarlarida ehtiyoj, mehnat taqsimoti, mehnat qurollari ahamiyati. Fozil davlat to'g'risidagi g'oya. Insonlarning ma'naviyati va iqtisodiyot o'rtasidagi munosabat. Savobli ish. Nizomulmulkning "Siyosatnoma" asaridagi iqtisodiy fikrlar. Xazina (byudjet), uni to'ldirish, asrash xisob-kitob masalalari. Yusuf Xos Xojibning "Qutadg'u bilig" asari, unda raiyatning xukmdorga talablari: mulk daxlsizligi, pulning qadr-qiymati, savdo yo'llarining bexatarligi to'g'risidagi fikrlar. Merkantilizm va fiziokratizm g'oyalari. Yusuf Xos Xojib va Rabg'uziy g'oyalarining hozirgi davrdagi ahamiyati

5-mavzu. Amir Temur va temuriylar davridagi iqtisodiy g'oyalar va iqtisodiy siyosat

XIV asr oxiridagi ijtimoiy-iqtisodiy axvol. Amir Temurning iqtisodiy siyosati. "Temur tuzuklari", undagi iqtisodiy g'oyalar. Rivojlanish omillari: tinchlik-osooyishtalik; me'yoridaq soliqlar; davlat roli.

Ulug'bekning iqtisodiy g'oyalari va iqtisodiy siyosat. Moliya-pul isloxotining ahamiyati. Oltin va kumush tangalar o'rniga mis pullarining zarb qilinishi. «Fulusiya pullari». Alisher Navoiyning «Maxbub ul-qulub» va boshqa asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar.

Dehqon, xunarmand mehnatining ulug'lanishi. Savdo, savdogar va tovlamachilarga munosabat. Olib-sotarlarining ijobiy va salbiy xizmatlari. Iqtisodiyot va davlat, xukmdorning roli. Bobur va uning vorislari olib borgan ijtimoiy-iqtisodiy isloxlarning mohiyati. Boburning "Boburnoma", "Mubayyin" va boshqa asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar. Xumoyun va Akbarshox davridagi ijtimoiy- iqtisodiy fikrlar va siyosat, yangi yil xisobi, yagona uzunlik va og'irlik o'lchovlarining kiritilishi. Temur va temuriylar davridagi iqtisodiy siyosatning hozirgi davr uchun ahamiyati.

6-mavzu. Merkantilizm iqtisodiy ta'limotining mohiyati va ahamiyati

Merkantilizm tushunchasi, uning mazmuni. Merkantilizm g'oyasi vujudga kelishining iqtisodiy va ijtimoiy shart-sharoitlari. Boylikning asosi - muomala sohasi. Ilk merkantilizm monetar tizimi. Tomas Mann (Angliya), Kolbertizm, Monkret'en (Frantsiya). Merkantilizm va proteksionizm siyosatining ayrim mamlakatlardagi ko'rinishi: Italiya merkantilizmi, Angliya-proteksionizmi. Frantsiya-kol'bertizmi, Germaniya-kameralistikasi. Pul topishning J.Lou (piramida) usuli. Merkantilizmning tarixiy taqdiri.

7-mavzu. Angliya va Frantsiyada klassik (mumtoz) maktabning shakllanishi

Klassik (mumtoz) iqtisodiy maktab vujudga kelishining tarixiy shart- sharoitlari va umumiy xarakteristikasi. Angliyadagi shart-sharoit. Boylikning asosi - ishlab chiqarish sohasi, mehnat va yer, tabiat. Vil'yam Petti asarlari, uning merkantilizmga munosabati. Petti uslubi (metodi) xususiyatlari qiymatning talqini. Iste'mol va almashuv qiymatiga munosabat, muomaladagi pul miqdorini aniqlash. Ish xaqi, yer rentasi, yer bahosi va foiz tahlili. P'er Buagil'berning qiymat talqini, iste'mol va ayirboshlash qiymati, pulga munosabat.

Fiziokratizm iqtisodiy ta'limotining vujudga kelishi. Uning umumiy xarakteristikasi. Fransua Kene asarida merkantilizmni tanqid. Fiziokratlarning iqtisodiy dasturi. «Tabiiy tartib» kontseptsiyasi. «Sof maxsulot» nazariyasi. «Unumli va unumsiz mehnat» talqini. Kapital, sinflar, oddiy takror ishlab chiqarish xaqidagi g'oyalar. Kenening bosh asari «Iqtisodiy jadval»da ijtimoiy takror ishlab chiqarish jarayonining tahlil etilishi va uning ahamiyati. A. Tyurgo asarlarida fiziokratik tizimni rivojlantirilishi. Uning qiymat, kapital, ish xaqi va sinflar to'g'risidagi g'oyalarining ahamiyati. Fiziokratizm iqtisodiy ta'limotining ahamiyati va tarixiy taqdiri.

8- mavzu. Klassik iqtisodiy maktabningtuda shakllanishi. Adam Smit va David Rikardo iqtisodiy ta'limotlari

A.Smit asarlarida klassik maktab g'oyalarining yanada rivojlantirilishi. A.Smit manufaktura davrining iqtisodchisi sifatida. A.Smit «Xalqlar boyligining tabiati va sabablari to'g'risidagi tadqiqot» nomli asari, feodalizmga munosabat. Merkantilizm tanqidi va fritrederlik (erkin savdo)ning asoslab berilishi. A.Smit va fiziokratlar. A.Smit uslubi. Uning mehnat taqsimoti, ayirboshlash va pul haqidagi ta'limotlari. A.Smitning qiymatning mehnat nazariyasini rivojlantirishga qo'shgan xissasi. Qiymatni talqin qilishdagi ziddiyatlar. Daromadlar nazariyasi, ish xaqi, foyda, yer rentasining turli xil talqinlari.

Foydaning ishchilar mehnatidan chegaralanganligi haqidagi ta'limot. Ijtimoiy kapitalni takror ishlab chiqarish jarayonini tahlil qilishdagi ziddiyatlar (Smit dogmasi). Unumli va unumsiz mehnat talqini. Ilg'or iqtisodiy dasturning asoslab berilishi. A.Smit va hozirgi zamon. Bozor iqtisodiyoti to'g'risidagi ta'limotlar. D.Rikardo-sanoatning fabrika davri mafkurachisi. Uning «Siyosiy iqtisod va soliq solishning boshlanishi» asaridagi asosiy iqtisodiy g'oyalar. Rikardoning Smit g'oyalariga mutanosibli va farqlari. Qiymatning yangicha talqini, sinflar daromadi o'rtasidagi qarama-qarshilik, erkin savdo- fritrederlik, jahon mehnat taqsimotining ilgari surilishi, ixtisoslashuv, nisbiy afzallik nazariyasi. A.Smit va D.Rikardo g'oyalarining boshqa olimlar tomonidan rivojlantirilishi.

9-mavzu. Klassik iqtisodiy maktabga muqobil g'oyalarning mohiyati

Muqobil iqtisodiy g'oyalar paydo bo'lishining tarixiy shart-sharoitlari va xarakteristikasi. Mal'tusning «Nufus nazariyasi», qiymat nazariyasi va foyda masalalarining klassik maktabga xos ziddiyatlaridan foydalanish. T.Mal'tusning realizatsiya nazariyasi. J.Mill' (otasi) D. Mak-Kullox va boshqalarning asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar. J.S.Mill'(ugli)ning tadqiqot predmeti va ijtimoiy isloxot dasturi. F.Bastia(Frantsiya), G.Keri (AQSH)ning kontsepsiyalari. Xizmat ko'rsatish nazariyasi. N.Seniorning «tiyilish» va «sunggu soat» nazariyalari. J.B.Sey. Uning metodologiyasi, qiymatning tahlili, ishlab chiqarishning uch omili (kapital, yer, mehnat) va kapitapning qiymati unumdorligi haqidagi g'oyalar. «Sey qonuni», umumiy ortiqcha ishlab chiqarish extimolining rad etilishi. Mayda tovar ishlab chiqaruvchilar g'oyalarining mohiyati. XVIII asr oxiri XIX asr boshlaridagi ijtimoiy-iqtisodiy ahvol, mayda ishlab chiqarish imkoniyatlari, yollanma mehnat kengayishi nazariyalarning rivojlanishi. Sismondi, Prudon va Rodbertus qarashlaridagi umumiylik, xususiylik. Sismondining iqtisodiy qarashlari. Sismondi (1773-1842) mayda ishlab chiqarishga munosabat; mehnat, qiymat va pul, ijtimoiy fanning ikki qismi: oliy siyosat va siyosiy iqtisod. Sismondi uslubiyati. kapitalizmga munosabat, milliy daromad va kapital muammosi, uchinchi shaxslar nazariyasi. Prudon va Rodbertusning iqtisodiy g'oyalari. Prudon (1809-1865) kapitalizmni islox qilish kontsepsiyasi, qiymatning abadiy g'oyasi, belgilangan qiymat. Rodbertus (1805-1875)- qo'shimcha qiymat va taqsimot nazariyalari. Iqtisodiyotda matematik uslublar A.O.Kurno. «Talab qonuni», talabning elastikligi. I.G.Fon Tyunen. Iqtisodiy model. Optimallashtirish. Ekonometrikaga asos solinishi. Dastlabki marjinalistik g'oyalar (chegaraviy miqdorlar).

10-mavzu. Bozor iqtisodiyotiga muxolif - sotsialistik yo'nalish mohiyati va uning tarixiy tadbiri

XIX asr boshlarida xayoliy sotsializm vujudga kelishining shart-sharoitlari va uning umumiy xarakteristikasi. Sen-Simon. Uning tarixiy kontsepsiyasi. Burjua jamiyatining tanqidi. Yangi industrial tizim loyixasi. Sen-Simonizm evolyutsiyasi. SH.Fur'ening tarixiy rivojlanish kontsepsiyasi. Fur'ne kapitalizm tanqidchisi sifatida. Bulajak uyushma haqidagi ta'limot. R.Ouen. Uning amaliy faoliyati, kapitalizm tanqidi. Jamiyatni sotsialistik o'zgartirish rejalari. «Mehnat pullari» va «adolatli ayirboshlash» loyixasi. Marksizm vujudga kelishining tarixiy shart-sharoitlari, mulk shakllarining

tadqiqoti. K.Marksning «Kapital» asari, undagi asosiy g'oyalar. «Qo'shimcha qiymat nazariyasi». Xususiy mulkka munosabat. F.Engel'sning «Anti-Dyuring», «Oila, xususiy mulk va davlatning kelib chikishi» va boshqa asarlarida sotsialistik jamiyat iqtisodiy asoslari ta'limotining rivoji. I.Leninning «Rossiyada kapitalizmning taraqqiyoti», «Imperializm kapitalizmning yuqori bosqichi» va boshqa asarlardagi iqtisodiy g'oyalar. «Xarbiy kommunizm» iqtisodiy siyosatiga berilgan baho. Yangi iqtisodiy siyosat. «Oziq-ovqat solig'i to'g'risida». «Kooperatsiya to'g'risida»gi asarlari. Marks, Engels.Lenin iqtisodiy g'oyalarining tarixiy taqdiri va davr sinovidan o'tmaganligi.

11-mavzu. Marjinalizm ta'limoti va neoklassik iqtisodiy maktablar

Iqtisodiy ta'limotlarda neoklassik yo'nalishning shakllanishi. Marjinalizmning umumiy ta'rifi. Rivojlanish bosqichlari. Avstriya maktabi. K.Menger, Ye.Bem-Baverk, F.Vizer siyosiy iqtisod predmet va metodlarining sub'ektiv-psixologik nuqtai-nazardan talqin qilinishi. «Sub'ektiv» va «ob'ektiv» boylıklar nazariyasi, present va foyda manbaining psixologik nuqtai nazardan tushuntirib berilishi. Eng yuqori naf nazariyasining inglizcha varianti. U.Jevons, L.Val'ras. Kembrij maktabi yoki yangi klassik (neoklassik) yo'nalish. A.Marshallning narxlar va daromadlar nazariyasi, neoklassik mikroiqtisodiyotning asosi, qisqa va uzoq davrlar, narxlar va ularni shakplantirish omillari to'g'risidagi ta'limot. «Elastiklik koeffitsienti uslubi».

J.B.Klarkning iqtisodiy ta'limoti. Uning «Boylık falsafasi» va «Boylık taqsimoti» asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar. «Ishlab chiqarish omilarining eng yuqori unumdorligi to'g'risidagi qonuni» Iqtisodiy jarayonlarda vaqt ahamiyatini xisobga olish. J.B.Klarkning iqtisodiy qarashlari. «Statika» va «dinamika»ning uslubiy kontseptsiyasi. Ishlab chiqarish omillari eng yuqori unumdorligi nazariyasi.

Lozanna maktabi. Eng yuqori naf va eng yuqori unumdorlik nazariyasining matematik jihatdan tahlili. L.Val'rasning umumiy iqtisodiy muvozanat modeli. Ekonometrika. V.Paretoning umumiy iqtisodiy muvozanat kontseptsiyasi.

12- mavzu. Institutsionalizm yo'nalishi mohiyati va ahamiyati

Institutsionalizmning asosiy xususiyatlari, evolyutsiyasi. Iqtisodiy kategoriyalarning inkor etilishi. T.Veblen g'oyalari. «Bekorchi sinflar nazariyasi» asaridagi iqtisodiy g'oyalar. J.R. Kommons qarashlari. U.K.Mitchell g'oyalari. Kon'yunktur-statistik institutsionalizm oqimi. Iqtisodiyotda prognoz masalalari tsiklik davriy o'zgarishlar nazariyalarining paydo bo'lishi. Ijtimoiy-institutsional yo'nalish. J.K.Gel'breytning iqtisodiy qarashlari. Nomukammal bozor ta'limotlari. Chamberlen monopolistik raqobat to'g'risida. J.Robinsonning nomukammal raqobat nazariyasi Samaradorlik va adolat dilemmasi. Monetarizm va neoliberalizm evolyutsiyasi Fridmenning monetar maktabi. Xayek va Mizesning sotsialistik iqtisodga munosabati. V.Rebkening ordoliberalizmi

13-mavzu. Jon Meynard Keyns ta'limoti va neokeynschilik

Buyuk depressiya, iqtisodiy inqirozlar. J.M.Keyns. «Bandlik, foiz va pulning umumiy nazariyasi» (1936) asaridagi iqtisodiy g'oyalar. Bandlik, iste'mol va jamgarishning iqtisodiyot uchun ahamiyati. Bozor iqtisodiyotining kamchiliklari: ishsizlik va inflyatsiya. Iqtisodiyotni boshqarishda davlat aralashuvining zarurligi. Aralash iqtisodiyot, makroiqtisodiy yondashuv. Pul, investitsiya, likvidlik, kapitalning eng yuqori samaradorligi, foiz stavkasi, mul'tiplikator effekti. Keynschilik va neokeynschilik. E.Xansen, S.Xarris, J. M. Klark asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar. Frantsiyadagi keynschilik Stagnatsiya nazariyasi, dirijizm. Akselerator tushunchasi. Imperativ va indikativ rejalashtirish. Postkeynschilik. Iqtisodiy o'sish nazariyalari. Keyns g'oyalarining hozirgi davrdagi ahamiyati.

14-mavzu. Neoliberalizm g'oyalarining mohiyati va ahamiyati. Nomukammal raqobat bozori nazariyalari

Neoliberalizm g'oyalarining J. M. Keyns ta'limotidan farqi, umumiylik va xususiylik. "Tungi qorovul" va "sport xakami" tushunchalari. Frayburg, Chikago, London maktablari, "Lippman kollokviumi" g'oyalari. Neoliberalizm g'oyalarining GFRda qo'llanilishi. Adenauer - Erxard rejalari. "Ordoliberalizm". Ijtimoiy bozor xo'jaligi kontseptsiyasi. Chikago monetarizm maktabi. Milton Fridmen g'oyalari. Fillips egri chizigi (ish xaqi va ishsizlik o'rtasidagi bog'lanish). "Ishsizlikning tabiiy normasi". Mizes. Xayeklarning iqtisodiy g'oyalari ahamiyati. Monopoliyalarning shakllanishi, bozor munosabatlarining evolyutsiyasi. Mukammal bo'lmagan raqobatning xususiyatlari. Erkin bozorning mukammal bo'lmagan raqobat bilan bog'liqligi. Monopoliyalar o'rtasidagi raqobat xususiyatlari. "Maxsulot differentsiatsiyasi" tushunchasining mohiyati. Tovarlar sifati va reklama ahamiyati. E. Chamberlin ("Monopolistik raqobat nazariyasi") g'oyalari. Baholanmaydigan omillar tushunchasi (savdo joyi, aloxida savdo uslubi, insoniy omillar va boshqalar). J. Robinson ("Nomukammal raqobatning iqtisodiy nazariyasi") g'oyalari, monopoliyaga salbiy munosabat. Monopsoniya (xaridor monopoliyasi) tushunchasi. Samadorlik va adolat muammosi. Davlatning iqtisodiyotga aralashuvi masalasi.

15-mavzu. Hozirgi zamon iqtisodiy ta'limotlari evolyutsiyasi

Ishsizlik, inflyatsiya, inqiroz muammolari. P.Samuel'son, "Ekonomiks" asari, "neoklassik sintez" kontseptsiyasining mohiyati. Keynschilik, iqtisodiy taklif nazariyasi va monetarizm g'oyalari (qorishmasi). Institutsionalizm g'oyalariga e'tiborning kuchayishi. Samuel'son asarida iqtisodiy tafakkur tarixiga oid masalalarning tahlili. Iqtisodiy o'sish va adolat muammolariga munosabat. Iqtisodiy taraqqiyotning "to'rt g'ildiragi" (insoniy resurslar, tabiiy resurslar, kapital va texnologiyalar).

16-mavzu. Iqtisodiyot bo'yicha Nobel mukofoti laureatlarining g'oyalari

Nobel mukofoti, iqtisodiyot bo'yicha mukofotning ta'sis etilish xususiyatlari. Laureatlarning ilmiy ishlariga tavsif. Iqtisodiy modellar bo'yicha mukofotlanganlar (Leont'ev, Kleyn, Frish, Tinbergen va boshqalar). resurslarni optimal joylashtirish (Kantarovich, Kupmans, Alle, Gurvits va boshqalar), monetarizm va pul siyosati masalalari (Fridman, Myurdal, Mandell, Merton, Xayek), iqtisodiy muvozanat masalalari (Xiks,

Debre, Errou va boshqalar), iqtisodiy o'sish muammolari (Solou, Kuznets), xalqaro bozor va savdo masalalari (Olin, Krugman), assimetrik axborotning iqtisodiyotdagi roli (Vikri, Mirrlis, Akerlof. Stiglits va boshqalar). Menejment, boshqarish va qaror qabul qilish, bashorat, prognoz muammolariga oid ishlar. Moliya bozori, qimmatli qog'ozlar bo'yicha tadqiqotlar. Rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyoti, kambag'allikni yengish, iqtisodiy tarix va iqtisodiy tafakkur masalalariga oid ishlar. Iqtisodiyotda o'yinlar va extimollar nazariyasi, mikro va makroiqtisodiyotga oid tadqiqotlar. Ratsional kutilmalar nazariyasi. Nobel' mukofoti laureatlari ilmiy ishlarining ahamiyati

17-mavzu. Jahon xo'jaligi to'g'risidagi iqtisodiy g'oyalar

Xalqaro mehnat taqsimoti. Jahon xo'jaligidagi integratsiya va ixtisoslashuv. Jahon xo'jaligi to'g'risidagi iqtisodiy nazariyaning asosiy xususiyatlari. A.Smitning «mutloq afzallik nazariyasi». Tashki savdoda xarajatlarning roli. D.Rikardoning «nisbiy afzallik nazariyasi». Mehnat taqsimoti va mehnat unumdorligining o'рни. Solishtirma xarajat ustuvorligi. Ishlab chiqarish omillari nazariyasi. E.Xeksher-B. Olin nazariyalari.«Tovarning xayot tsikli» nazariyalari. J.Xiksning ilmiy-texnik progress bilan bog'liq iqtisodiy fikrlari. Jahonshumul iqtisodiy muammolar. Rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyoti to'g'risidagi g'oyalar. BMTning insoniy rivojlanish kontsepsiyasi, ming yillik deqparatsiasi. Xalqaro iqtisodiy tashkilotlar.

18-mavzu. O'tish davrining mohiyati va ahamiyati

O'tish davrining mohiyati, uning ob'ektiv zarurati ("sotsialistik" deb atalgan davlatlarning bozor munosabatlariga o'tishi). O'tish davrining asosiy xususiyatlari va qonuniyatlari. Iqtisodiy taraqqiyotning bosqichlari, bir tarixiy bosqichdan boshqasiga o'tish- siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy o'zgarishlar Rivojlanish bosqichlarining shakllari (an'anaviy, bozor, kelajak iqtisodiyoti). Iqtisodiy tizimlarning rivoji. Ma'muriy - buyruqbozlik tizimidan bozor munosabatlarga o'tish xususiyatlari. Muqobil (al'ternativ) g'oyalarning mavjudligi. Eski tizim va yangi tizim elementlarining bir vaqtda yashay olish tamoyillari. "Shok terapiyasi" (revolyutsion) va evolyutsion yo'l tafsifi. Aralash iqtisodiyotning mazmuni. O'tish davrida qarama-qarshiliklarning kuchayishi, uning progressiv xarakteri. O'tish davrining tarixiyliigi, shu davrdagi dastlabki iqtisodiy xolatning ahamiyati. Sharq va Garb xususiyatlari. Sharoitning yetukligi masalasi. O'tish davri qonuniyatlarining turlicha namoyon bo'lish sabablari. Yetakchi mamlakatlardagi ijobiy tajriba ahamiyati. O'tish davrining davomiyligi, klassik davlatlar (Angliya, Frantsiya, AQSH va boshqalar) tajribasi, hozirgi davrdagi o'tish xususiyatlari (Yaponiya, Koreya Respublikasi, Singapur va boshqalar). Postsovet davlatlarining bozor munosabatlariga o'tish xususiyatlari, start sharoitlarining turli-tumanligi. Bozorga bosqichma-bosqich o'tishning asosiy belgilari. Xar bir bosqichning davomiyligi masalasi. Janubiy-Sharqiy Osiyo davlatlarining bozor munosabatlariga o'tish tajribasi.

19-mavzu. O'zbekiston Respublikasidagi ma'muriy-buyruqbozlik tizimidan bozor munosabatlariga o'tish davri kontsepsiyasi

Ma'muriy-buyruqbozlik iqtisodiyotining mohiyati, oqibatlarini. Bozor iqtisodiyoti

munosabatlariga o'tishning ob'ektiv zaruriyati. O'zbekiston Respublikasida bozor munosabatlariga o'tishning xususiyatlari. O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti I. A. Karimov asarlarida bozor munosabatlariga o'tish tamoyillarining ishlab chiqilishi. Bozor iqtisodiyotiga o'tishga evolyutsion yo'l tutilishi sabablari. Bozor iqtisodiyotini shakllantirishning bosqichlari va xususiyatlari. Iqtisodiy isloxlarning milliy modeli va yangi asr strategiyasi. Erishilgan muvaffaqiyatlar, muammo va yechimlar. Xarakterlar strategiyasida O'zbekiston iqtisodiyotini yanada erkinlashtirish va modernizatsiyalash vazifalari.		
III.2. Amaliy mashg'ulot mavzularini taqsimlanishi		
№	Amaliy mashg'ulot mavzulari	Soati
1	1-mavzu. «Iqtisodiy ta'limotlar tarixi» faninsh predmeti va o'rganish usuli	2
2	2-mavzu. Qadimgi dunyo iqtisodiy g'oyalari	2
3	3-mavzu. Feodal jamiyati va uning yemirilishi davridagi iqtisodiy ta'limotlar	2
4	4-mavzu. O'rta Osiyodagi temuriylar davrigacha bo'lgan iqtisodiy g'oyalar	1
5	5-mavzu. Amir Temur va temuriylar davridagi iqtisodiy g'oyalar va iqtisodiy siyosat	1
6	6-mavzu. Merkantilizm iqtisodiy ta'limotining mohiyati va ahamiyati	2
7	7-mavzu. Angliya va Frantsiyada klassik (mumtoz) maktabning shakllanishi	2
8	8- mavzu. Klassik iqtisodiy maktabningtuda shakllanishi. Adam Smit va David Rikardo iqtisodiy ta'limotlari	2
9	9-mavzu. Klassik iqtisodiy maktabga muqobil g'oyalarning mohiyati	2
10	10-mavzu. Bozor iqtisodiyotiga muxolif - sotsialistik yo'nalish mohiyati va uning tarixiy tadbiri	2
11	11-mavzu. Marjinalizm ta'limoti va neoklassik iqtisodiy maktablar	1
12	12- mavzu. Institutsionalizm yo'nalishi mohiyati va ahamiyati	1
13	13-mavzu. Jon Meynard Keyns ta'limoti va neokeynschilik	2
	14-mavzu. Neoliberalizm g'oyalarining mohiyati va ahamiyati. Nomukammal raqobat bozori nazariyalari	2
14	15-mavzu. Hozirgi zamon iqtisodiy ta'limotlari evolyutsiyasi	2
15	16-mavzu. Iqtisodiyot bo'yicha Nobel mukofoti laureatlarining g'oyalari	1
16	17-mavzu. Jahon xo'jaligi to'g'risidagi iqtisodiy g'oyalar	1
17	18-mavzu. O'tish davrining mohiyati va ahamiyati	1
18	19-mavzu. O'zbekiston Respublikasidagi ma'muriy-buyruqbozlik tizimidan bozor munosabatlariga o'tish davri kontseptsiyasi	1
	Umumiy jami	30 soat
IV. 1. Mustaqil ta'lim mavzularini taqsimlanishi		
1-semestr		
№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Soati
1	Qadimgi Sharq davlatlari iqtisodiy taraqqiyotining muammolari,	2

	xususiyatlari.	
2	Qadimgi Bobil davlatining g'oyalari.	2
3	Qadimgi Misrdagi iqtisodiy g'oyalar.	2
4	Qadimgi Xindistondagi iqtisodiy g'oyalar.	2
5	Qadimgi Xitoydagi iqtisodiy fikrlar.	2
6	Zardushtiylik (Avesto)dagi iqtisodiy g'oyalar.	2
7	Platonning iqtisodiy loyixalari.	2
8	Aristotelning iqtisodiy qarashlari.	2
9	Iqtisodiy jarayonlarni nazariy jihatdan tushuntirish yo'lidagi ilk urinishlar.	2
10	Quldorlik jamiyatining yemirilishi davrida arab davlatlaridagi iqtisodiy g'oyalar.	2
11	Islomdagi iqtisodiy qarashlar.	2
12	Ibn Xalduunning "Kitob-ul-ibar" asaridagi iqtisodiy g'oyalar.	2
13	Foma Akvinskiy qarashlari.	2
14	Qadimgi Rus davlatidagi iqtisodiy g'oyalar.	2
15	Temur va temuriylar davridagi iqtisodiy siyosatning hozirgi davr uchun ahamiyati.	2
16	Merkantilizm g'oyasi vujudga kelishining iqtisodiy va ijtimoiy shart-sharoitlari.	2
17	Tomas Mann (Angliya), Kolbertizm, Monkret'en (Frantsiya).	2
18	A.Smit «Xalqlar boyligining tabiati va sabablari to'g'risidagi tadqiqot» nomli asari, feodalizmga munosabat.	2
19	A.Smitning qiymatning mehnat nazariyasini rivojlantirishga qo'shgan xissasi.	2
20	Ijtimoiy kapitalni takror ishlab chiqarish jarayonini tahlil qilishdagi ziddiyatlar (Smit dogmasi). Unumli va unumsiz mehnat talqini.	2
21	Muqobil iqtisodiy g'oyalar paydo bo'lishining tarixiy shart-sharoitlari va xarakteristikasi. Mal'tusning «Nufus nazariyasi», qiymat nazariyasi va foyda masalalarining klassik maktabga xos ziddiyatlaridan foydalanish.	2
22	F.Bastia (Frantsiya), G.Keri (AQSH)ning kontseptsiyalari.	2
23	N.Seniorning «tiyilish» va «sunggu soat» nazariyalari.	2
24	J.B.Sey. Uning metodologiyasi, qiymatning tahlili, ishlab chiqarishning uch omili (kapital, yer, mehnat) va kapitapning qiymati unumdorligi haqidagi g'oyalar.	2
25	Sismondi (1773-1842) mayda ishlab chiqarishga munosabat; mehnat, qiymat va pul, ijtimoiy fanning ikki qismi: oliy siyosat va siyosiy iqtisod.	2
26	Prudon va Rodbertusning iqtisodiy g'oyalari.	2
27	Iqtisodiyotda matematik uslublar A.O.Kurno.	2
28	Sen-Simon. Uning tarixiy kontseptsiyasi.	2
29	Sen-Simonizm evolyutsiyasi. SH.Fur'ening tarixiy rivojlanish kontseptsiyasi.	2
30	R.Ouen. Uning amaliy faoliyati, kapitalizm tanqidi.	2
31	«Qo'shimcha qiymat nazariyasi». Xususiy mulkka munosabat.	2
32	Avstriya maktabi. K.Menger, Ye.Bem-Baverk, F.Vizer siyosiy iqtisod predmeta va metodlarining sub'ektiv-psixologik nuqtai-nazardan talqin qilinishi.	2

	33	A.Marshallning narxlar va daromadlar nazariyasi, neoklassik mikroiqtisodiyotning asosi, qisqa va uzoq davrlar, narxlar va ularni shakllantirish omillari to'g'risidagi ta'limot.	2
	34	J.B.Klarkning iqtisodiy ta'limoti. Uning «Boylik falsafasi» va «Boylik taqsimoti» asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar.	2
	35	J.B.Klarkning iqtisodiy qarashlari.	2
	36	L.Val'rasning umumiy iqtisodiy muvozanat modeli.	2
	37	V.Paretoning umumiy iqtisodiy muvozanat kontseptsiyasi.	2
	38	Institutsionalizmning asosiy xususiyatlari, evolyutsiyasi.	2
	39	T.Veblen g'oyalari. «Bekorchi sinflar nazariyasi» asaridagi iqtisodiy g'oyalar.	2
	40	J.R.Kommons qarashlari.	2
	41	U.K.Mitchell g'oyalari.	2
	42	J.K.Gel'breytning iqtisodiy qarashlari.	2
	43	Chemberlen monopolistik raqobat to'g'risida.	2
	44	J.Robinsonning nomukammal raqobat nazariyasi	2
	45	Fridmenning monetar maktabi.	2
	46	Xayek va Mizesning sotsialistik iqtisodga munosabati.	2
	47	V.Rebkening ordoliberalizmi	2
	48	E.Xansen, S.Xarris, J. M. Klark asarlaridagi iqtisodiy g'oyalar.	2
	49	Neoliberalizm g'oyalarining J. M. Keyns ta'limotidan farqi, umumiylik va xususiylik.	2
	50	Frayburg, Chikago, London maktablari, "Lippman kollokviumi" g'oyalari.	2
	51	Iqtisodiy modellar bo'yicha mukofotlanganlar (Leont'ev, Kleyn, Frish, Tinbergen va boshqalar). resurslarni optimal joylashtirish (Kantarovich, Kupmans, Alle, Gurvits va boshqalar)	2
	52	E.Xeksher-B. Olin nazariyalari.	2
	53	«Tovarning xayot sikli» nazariyalari.	2
	54	J.Xiksning ilmiy-texnik progress bilan bog'liq iqtisodiy fikrlari.	2
	55	Ma'muriy - buyruqbozlik tizimidan bozor munosabatlarga o'tish xususiyatlari.	2
	56	«SHok terapiyasi» (revolyutsion) va evolyutsion yo'l tafsifi.	2
	57	O'tish davrining davomiyligi, klassik davlatlar (Angliya, Frantsiya, AQSH va boshqalar) tajribasi, hozirgi davrdagi o'tish xususiyatlari (Yaponiya, Koreya Respublikasi, Singapur va boshqalar). Postsovet davlatlarining bozor munosabatlariga o'tish xususiyatlari, start sharoitlarining turli-tumanligi.	2
	58	Janubiy-Sharqiy Osiyo davlatlarining bozor munosabatlariga o'tish tajribasi.	2
	59	Bozor iqtisodiyoti munosabatlariga o'tishning ob'ektiv zaruriyati.	2
	60	Bozor iqtisodiyotiga o'tishga evolyutsion yo'l tutilishi sabablari.	2
			120

3	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar) Fanni o'zlashtirishi natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iqtisodiy ta'limotlar tarihi fanining fanlar tizimida tutgan o'rni, obyekt va predmeti, shakllanishi, rivojlanishi, zamonaviy tuzilishi haqida tasavvur va bilimga ega bo'lishi; • iqtisodiy ta'limotlar tarixidagi nazariyalari asoslarini, qonunlar, asosiy tushunchalar, jarayonlarning xususiyatlarini bilish va ulardan foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lishi; <p>Talaba iqtisodiy ta'limotlarni oddiydan murakkabga tomon rivojlanish jarayonlarni tahlil qilish usullarini qo'llash, iqtisodiy muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</p>
4	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma'ruzalar; - interfaol keys-stadilar; - seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); - guruhlarda ishlash; - individual loyixalar - jamoa bo'lib ishlash va ximoya qilish uchun loyihalar
5	<p>VIII. KREDITLARNI OLISH UCHUN TALABLAR</p> <p>Fanga ajratilgan kreditlar talabalarga har bir semestr bo'yicha nazorat turlaridan ijobiy natijalarga erishilgan taqdirda taqdim etiladi.</p> <p>Fan bo'yicha talabalar bilimni baholashda oraliq (ON) va yakuniy (YaN) nazorat turlari qo'llaniladi. Nazorat turlari bo'yicha baholash: 5 – “a'lo”, 4 – “yaxshi”, 3 – “qoniqarli”, 2 – “qoniqarsiz” baho mezonlarida amalga oshiriladi.</p> <p>Oraliq nazorat semestrda bir marta yozma ish shaklida o'tkaziladi.</p> <p>Talabalar semestrlar davomida fanga ajratilgan amaliy (seminar) mashg'ulotlarda muntazam, har bir mavzu bo'yicha baholanib boriladi va o'rtachalanadi. Bunda talabaning amaliy (seminar) mashg'ulot hamda mustaqil ta'lim topshiriqlarini o'z vaqtida, to'laqonli bajarganligi, mashg'ulotlardagi faolligi inobatga olinadi.</p> <p>SHuningdek, amaliy (seminar) mashg'ulot va mustaqil ta'lim topshiriqlari bo'yicha olgan baholari oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda inobatga olinadi. Bunda har bir oraliq nazorat turi davrida olingan baholar o'rtachasi oraliq nazorat turidan olingan baho bilan qayta o'rtachalanadi.</p> <p>O'tkazilgan oraliq nazoratdan olingan baho oraliq nazorat natijasi sifatida qaydnomaga rasmiylashtiriladi.</p> <p>Yakuniy nazorat turi semestrlar yakunida tasdiqlangan grafik bo'yicha test shaklida o'tkaziladi.</p> <p>Oraliq (ON) va yakuniy (YaN) nazorat turlarida:</p> <p>Talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 5 (a'lo) baho;</p>

	<p>Talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 4 (yaxshi) baho;</p> <p>Talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 3 (qoniqarli) baho;</p> <p>Talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas, deb topilganda – 2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi.</p>
6	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. История экономических учений. Част 1. Учебник. Под ред. В. А. Жамина. М., МГУ, 1989. 2. История экономических учений. Част 2. Учебник. Под ред. А. Г Худокормова. М., МГУ, 1994. 3. История социалистической экономики СССР. В семи томах. Т 1. М., 1971. 4. Islomov A., Egamov E. T. Iqtisodiy ta'limotlar tarixi. TMI, 2001. 5. Iqtisodiy ta'limotlar tarixi. Ma'ruzalar matni. Prof. S.S.G'ulomov tahriri ostida. Toshkent, 1992. 6. Iqtisodiy ta'limotlar tarixi (ma'ruzalar matni) T., 2001. 7. Iqtisodiy ta'limotlar tarixi kursining moduli. Toshkent, 2000. 8. Iqtisodiyot universiteti olimlari.T., Sharq, 2001. 9. Жэмс Э. История экономической мысли XX века. М., 1959 10. Jahon iqtisodiyoti. Ma'ruzalar matni. Toshkent, 1994. 11. Yo'ldoshev Q. va Muftaydinov q. Iqtisodiy ta'limotlar tarixidan (Sharq iqtisodiy tafakkuri misolida). T., 2000. 12. Кондратьев Н. Д. Проблемы экономической динамики. М., Экономика, 1989. 13. Костюк В. Н. История экономических учений. Курс лекций. Москва, Центр,1997 14. Майбурд Е. М.Введения в историю экономической мысли. От пророков допрофессоров. М., «Дело», 1996 15. Марк Блауг. Экономическая мысль в ретроспективе. Москва, Дело ЛТД, 1996. 16. Макконнелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс (в двух томах). М., «Республика», 1992. <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SHavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi, //Xalq so'zi,22.12.2017 yil. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "Uzbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'grisida" gi PF-4947-sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun xujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 3. O'zbekiston Respublikasi Prizidenti SH.Mirziyovning 2018 yilda ijtimoiy iqtisodiy rivojlantirish yakunlari va 2019 yilda iqtisodiy isloxlarni chuqurlashtirishning eng muhim ustivor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Maxkamasi majlisidagi ma'ruzasi., ", "Xalq so'zi" 16.01.2019 yil. Mirziyoev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalk farovonligini garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 47 b. 4. 28.12.2018 yil kuni O'zbekiston Respublikasi Prszidenti O'.M.Mirziyovning 2019

	<p>yil uchun mo'ljallagan eng muxim ustuvor vazifalar xaqidagi Oliy Majlisga murojatnomasi,"Xalq so'zi'tazetasi 2912.2019 yil.</p> <p>5. O'zbekiston iqtisodiyotni liberallashtirish va modernizatsiyalash yo'lida. Ekspres-prospekt. (Bekmurodov A.SH., Berkinov B.B., Usmonov B.B., Hamidov O.M., Gafurov U.V. va Ne'matov I.U.) T.: Iqtisodiyot, 2009. - 5 6. (elektron versiyasi bilan)</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari</p> <p>1. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portali</p> <p>2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi qonunlari, mu'yoriy hujjatlari sayti</p> <p>3. www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika ko'mitasining rasmiy sayti</p>
7	<p>Namangan davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Iqtisodiyot" kafedrasining 2022-yil, 24-iyundagi 10-sonli majlisida muhokama qilingan va tasdiqqa tavsiya etilgan. - Iqtisodiyot fakulteti kengashining 2022-yil, 1-iyuldagi 10-sonli majlisida ma'qullangan va tasdiqqa tavsiya etilgan. - NamDU o'quv-uslubiy kengashining 2022-yil, 6-iyuldagi 12-sonli majlisida muhokama qilingan va tasdiqlangan.
8	<p>Fan/modul uchun mas'ul: K.Q.Tajibayev - Namangan davlat universiteti Iqtisodiyot kafedrasida katta o'qituvchisi</p>
9	<p>Taqrizchilar: K.I.Sirojiddinov – NamDU Iqtisodiyot kafedrasida dotsentii, i.f.n. Q.M.Umarqulov - Namangan davlat universiteti Menejment kafedrasida dotsentii</p>

”